

Heeft de lage melkprijs invloed op het grasbeheer?

DMS Hans Dirksen

Edward Ensing

Bouwen aan een betere balans

een analyse van bedrijfstijlen in de melkveehouderij

Saldo per kg meetmelk			
Bedrijfstijl	Negatief	Laag	Hoog
Kostenbespaarders	26,95	29,28	32,05
Schaalvergroeters	28,42	29,21	28,55
Koeienboer	27,78	29,38	30,30
Arbeidsbespaarders	28,54	28,18	10,20

Arbeidsopbrengst per kg Meetmelk			
Bedrijfstijl	Negatief	Laag	Hoog
Kostenbespaarders	6,99	9,54	13,56
Schaalvergroeters	9,93	8,74	7,31
Koeienboer	8,17	9,99	9,14
Arbeidsbespaarders	9,08	8,45	10.20

Bron DMS: 146 bedrijven in 2010

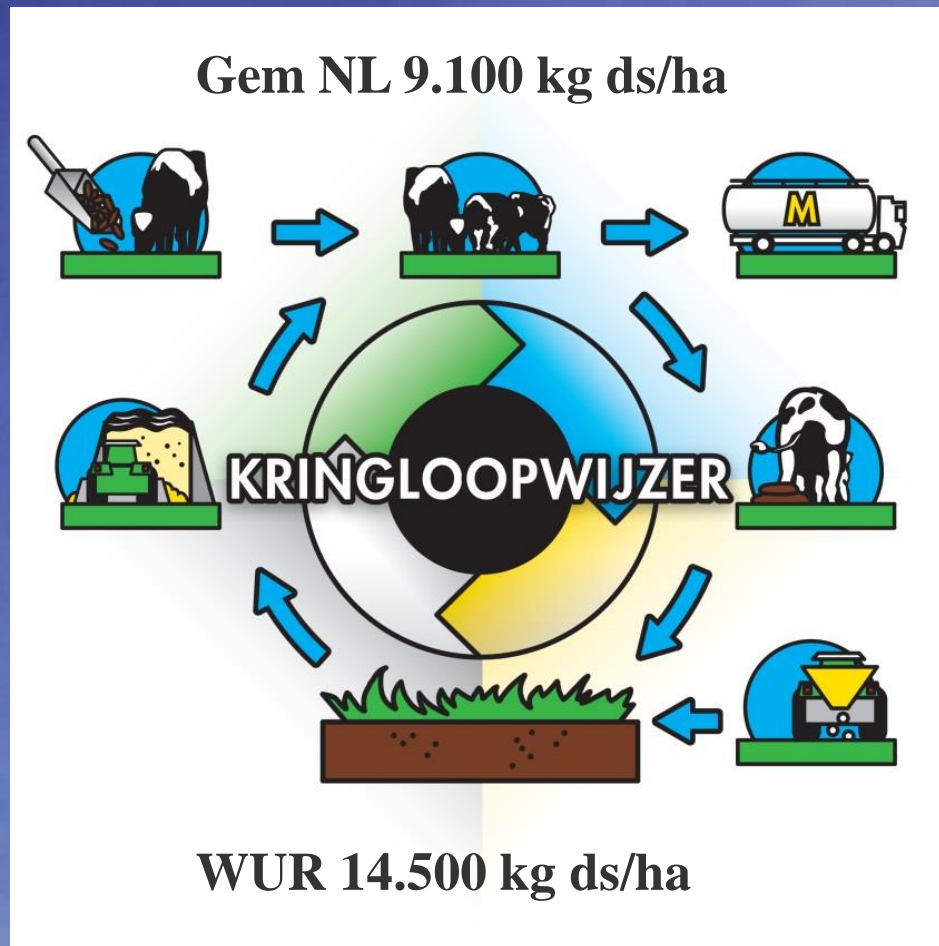
Actualiteit

2016

- Kringloopwijzer
  - Benutting fosfaat
  - Benutting stikstof
  - Hoge opbrengsten/ha
  - Uitstekende kwaliteit
  - Kloppend rantsoen

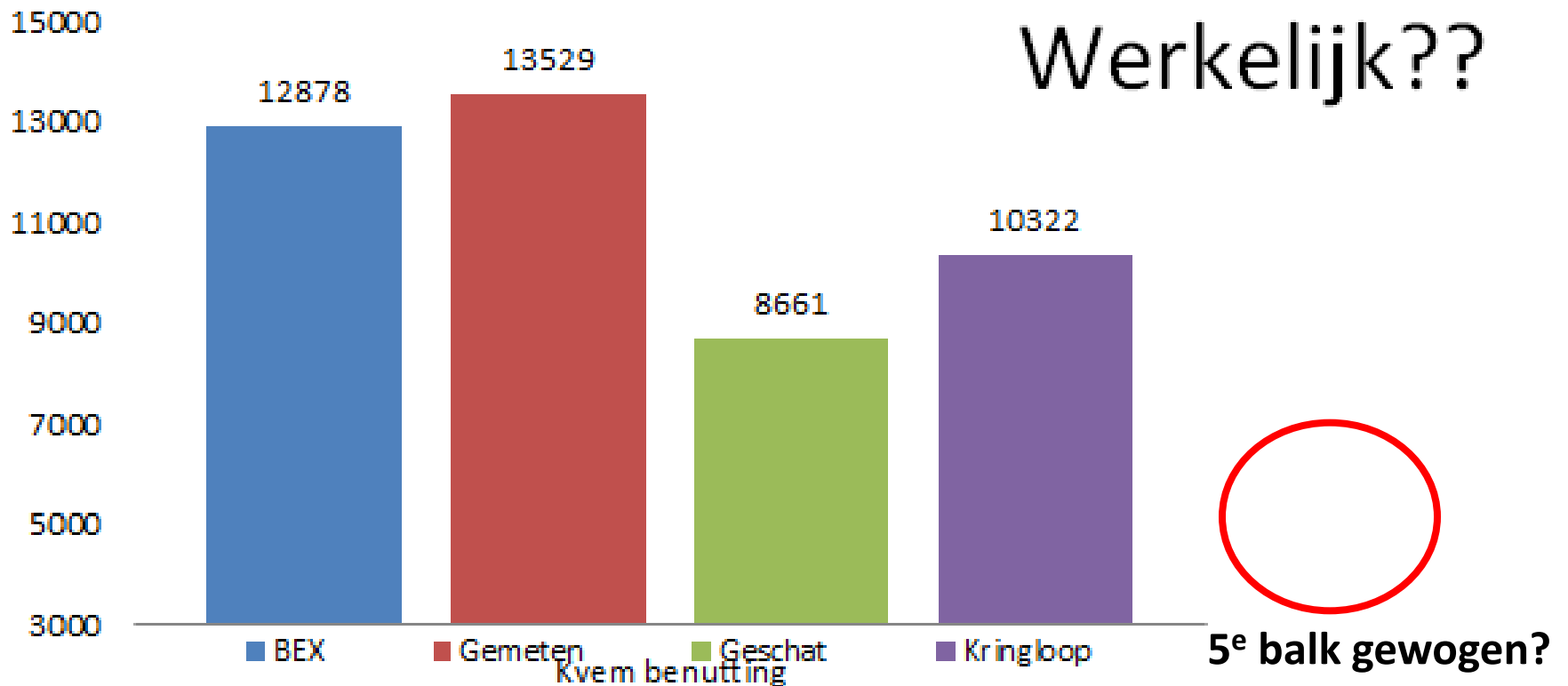

Kringloopwijzer opbrengst gras per ha

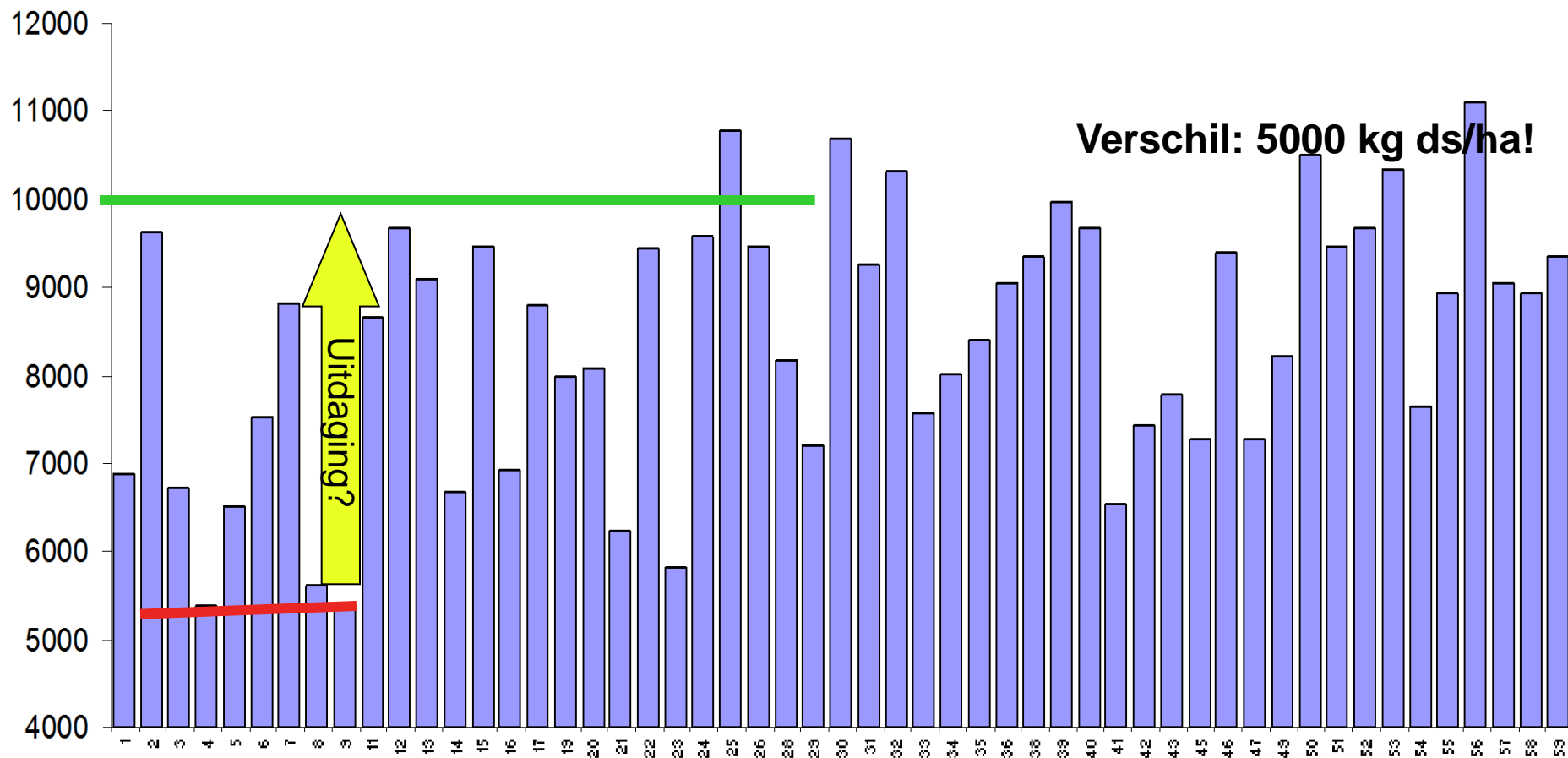
K-VEM benutting per ha

Kvem / ha

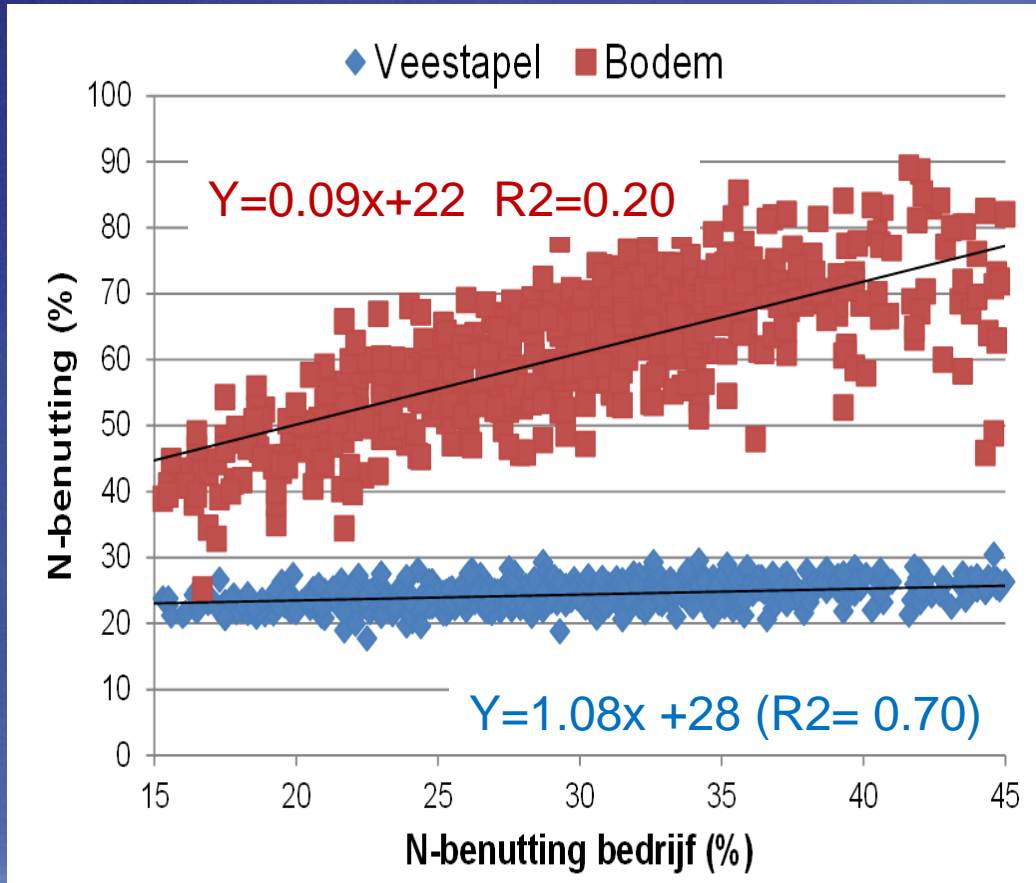

Waar spreiding is, valt te leren!

Benutting Stikstof

Benutting bedrijf

Kostenbespaarders	38%
Schaalvergroters	32%
Koeienboeren	35%
Arbeidsbespaarders	32%

Stikstofkringloop per stijl

Gemiddelden per stijl in kg N per ha: benutting in procenten

Voeding

Kostenbespaarders	98
Schaalvergroters	179
Koeienboeren	190
Arbeidsbespaarders	159

Benutting dier

Kostenbespaarders	25%
Schaalvergroters	24%
Koeienboeren	26%
Arbeidsbespaarders	24%

Melk & Vlees

Kostenbespaarders	77
Schaalvergroters	101
Koeienboeren	113
Arbeidsbespaarders	94

Eigen ruwvoer

Kostenbespaarders	216
Schaalvergroters	246
Koeienboeren	248
Arbeidsbespaarders	237

Eigen mest

Kostenbespaarders	231
Schaalvergroters	307
Koeienboeren	298
Arbeidsbespaarders	282

Benutting bodem

Kostenbespaarders	64%
Schaalvergroters	55%
Koeienboeren	58%
Arbeidsbespaarders	56%

Kunstmest

Kostenbespaarders	124
Schaalvergroters	149
Koeienboeren	139
Arbeidsbespaarders	145

Relatie management stijl op fosfaatefficiëntie

Fosfaatbenutting in %			
Bedrijfsstijl	Veestapel	Bodem	Bedrijf
Kostenbespaarders	29	100	86
Schaalvergroeters	31	83	67
Koeienboer	33	95	73
Arbeidsbespaarders	29	85	68

Zachtbladig rietzwenk is uiterst efficiënt met fosfaat

	Kg ds gras per kg P ₂ O ₅	Kg ruw eiwit per kg P ₂ O ₅	Gram P per kg ds	Gram P per kg ds (rel.)
Rietzwenk	101	16	4,31	85
Engels raaigras	87	13	5,07	100
Timothee	82	14	5,38	106

Met 1 kg fosfaat produceert rietzwenk 101 kg droge stof. Engels raaigras realiseert met dezelfde hoeveelheid 87 kg droge stof en timothee 82. Omrekenen van fosfaat naar fosfor kan door het getal te vermenigvuldigen met 2,29.

Bron: Barenbrug Research, gemiddelden van proefvelden op klei (Homoet) en zand (Wolfheze) gemeten in 2012 en 2013 gedurende vier sneden bij drie herhalingen.

Voorheen was het motto:

“Een moderne boer weet relatief weinig van heel veel zaken, het is daarom belangrijk dat hij zich laat omringen door adviseurs die veel weten van weinig dingen”

In de toekomst wordt het

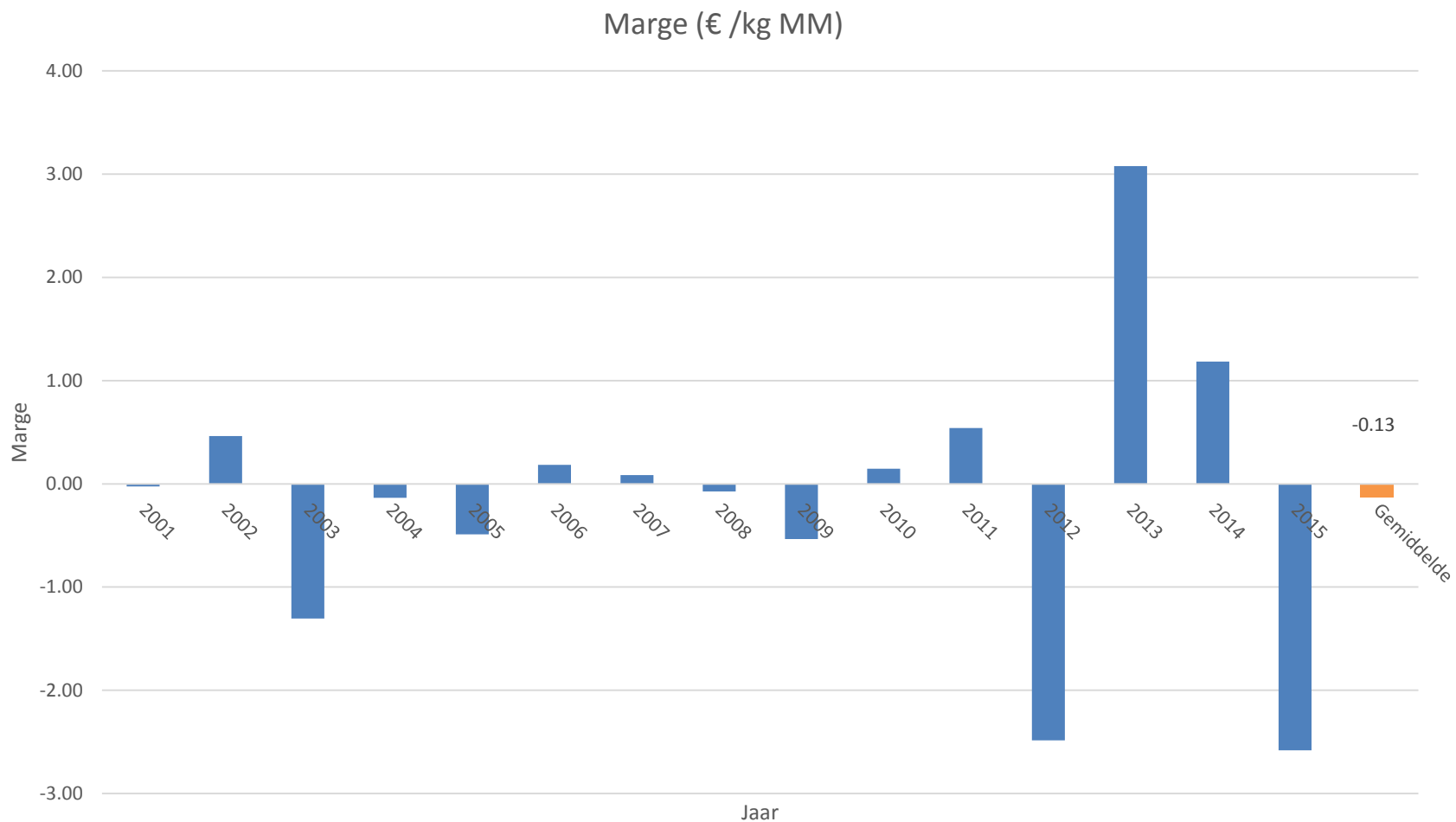
motto:

“Een moderne ondernemer laat zich omringen door coaches die veel vragen kunnen stellen op basis van de op het bedrijf aanwezige brei aan beschikbare data.

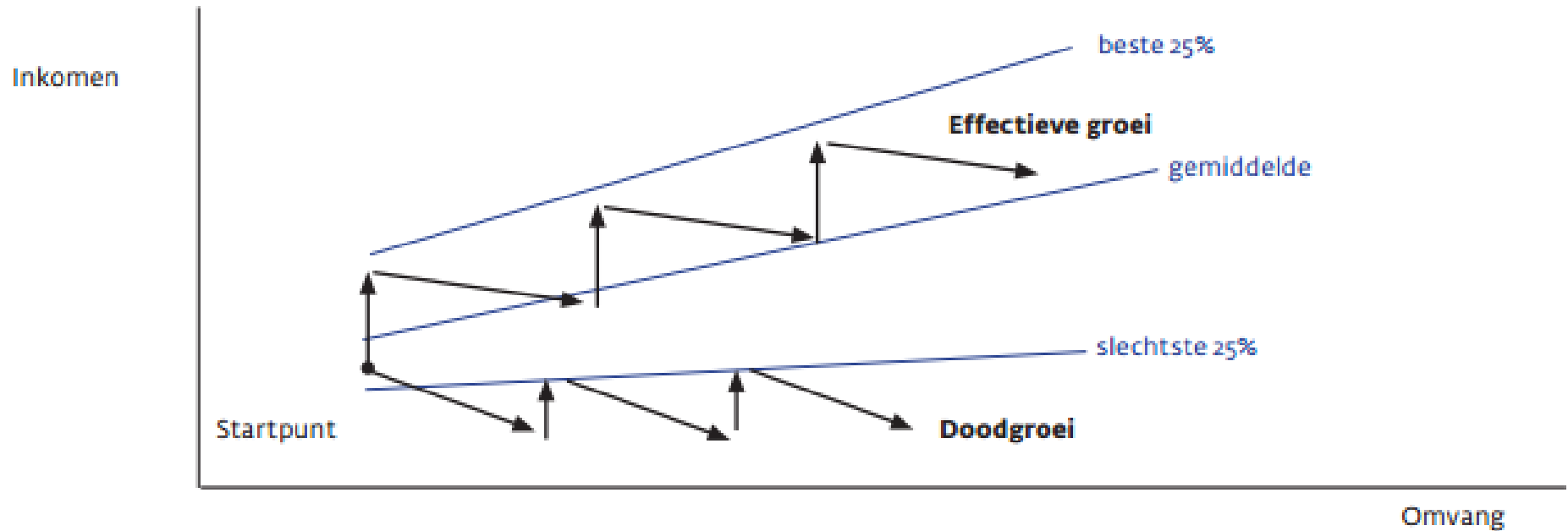
Want een hoge benutting van eigen land loont!

Kg melk/ha	< 13.000	13.500 – 15.000	> 15.000
Gemiddeld kg melk/ha	11.600	14.400	17.700
Benutte kVEM	7.800	8.600	9.400
Top 25	9.100	10.000	12.500

Melkvee houden is een way of life

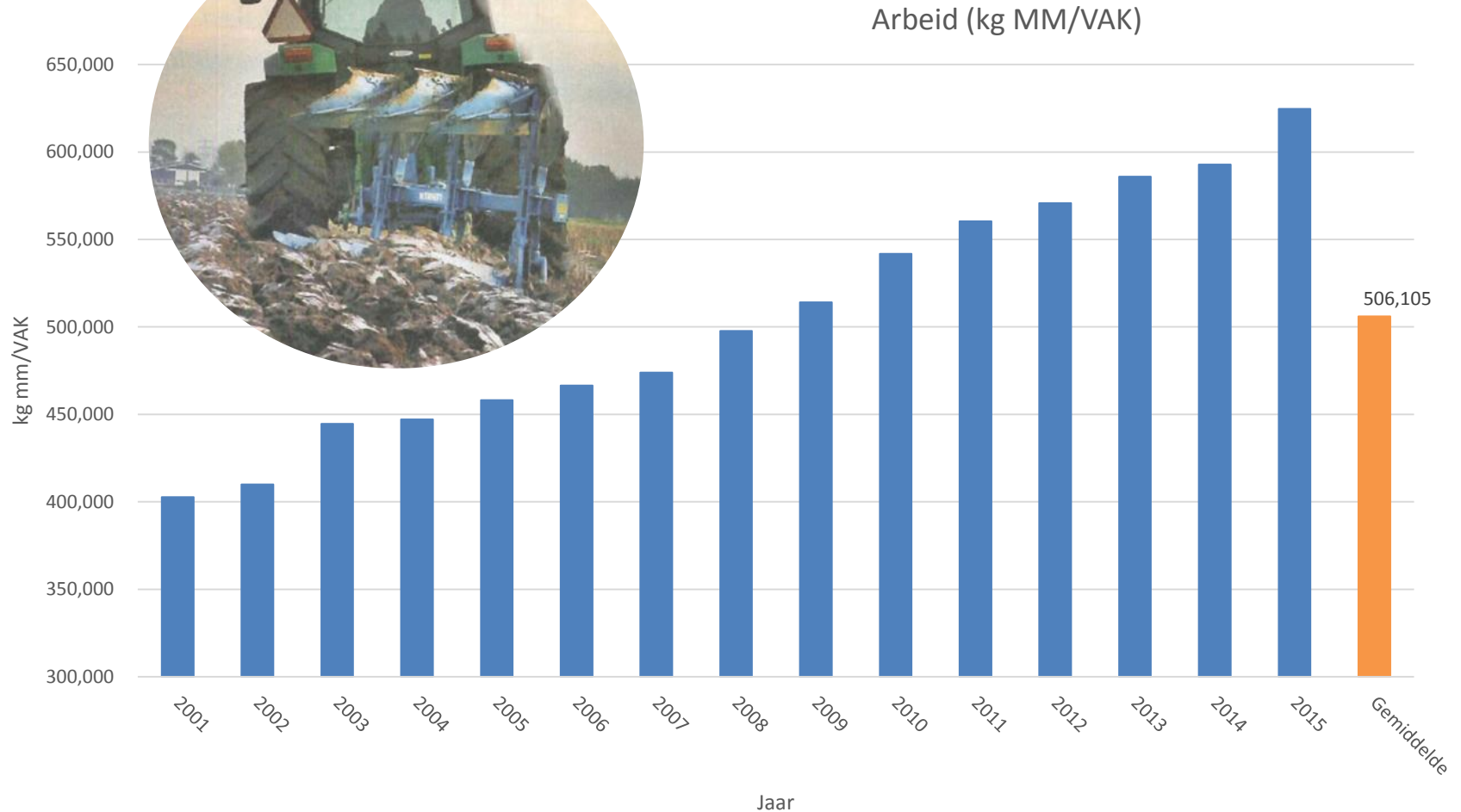

Hoe groeit u??

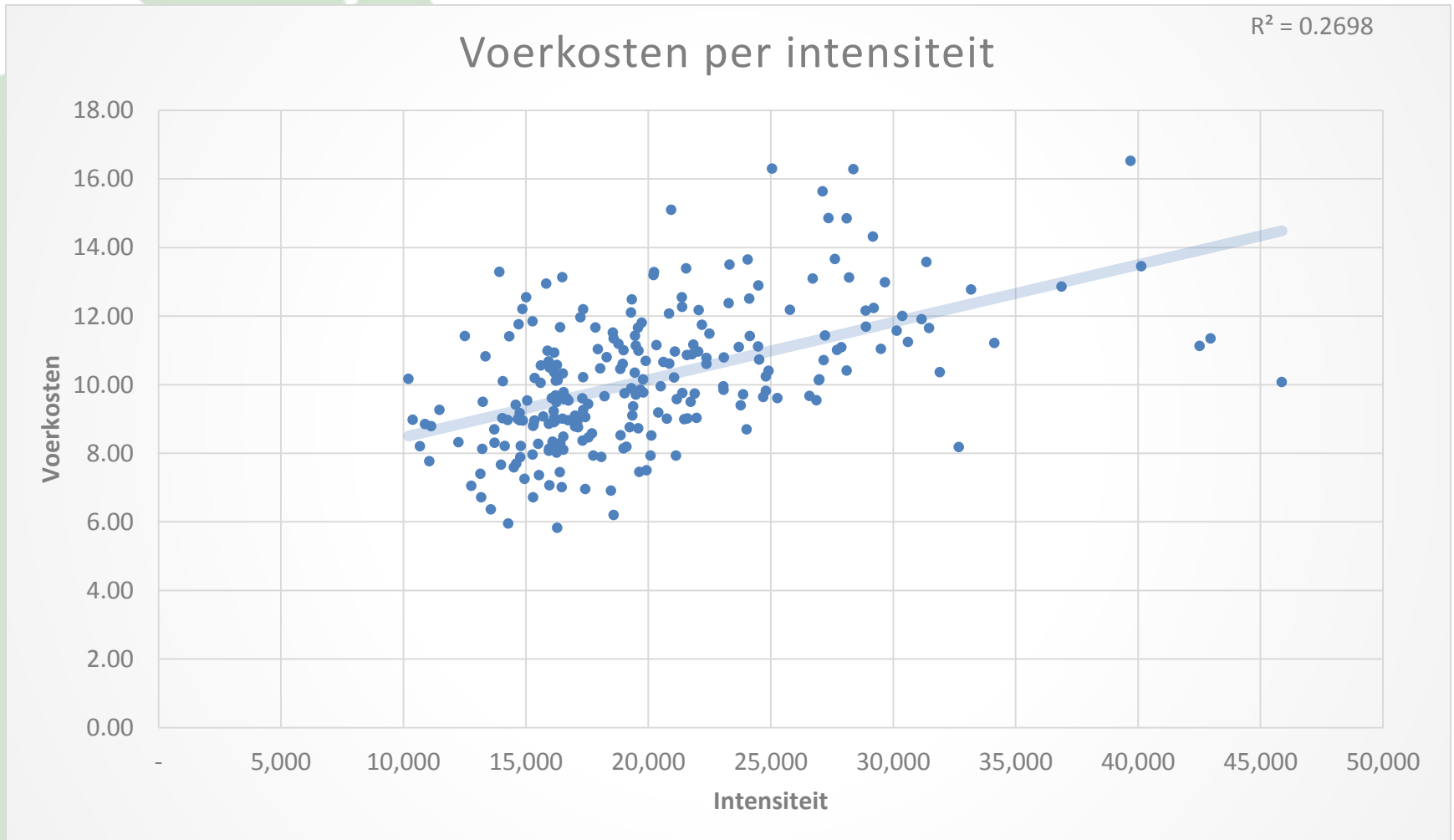
Figuur 4.2 :: Twee uiteenlopende groeistrategieën

En de boer?? hij ploeg voort

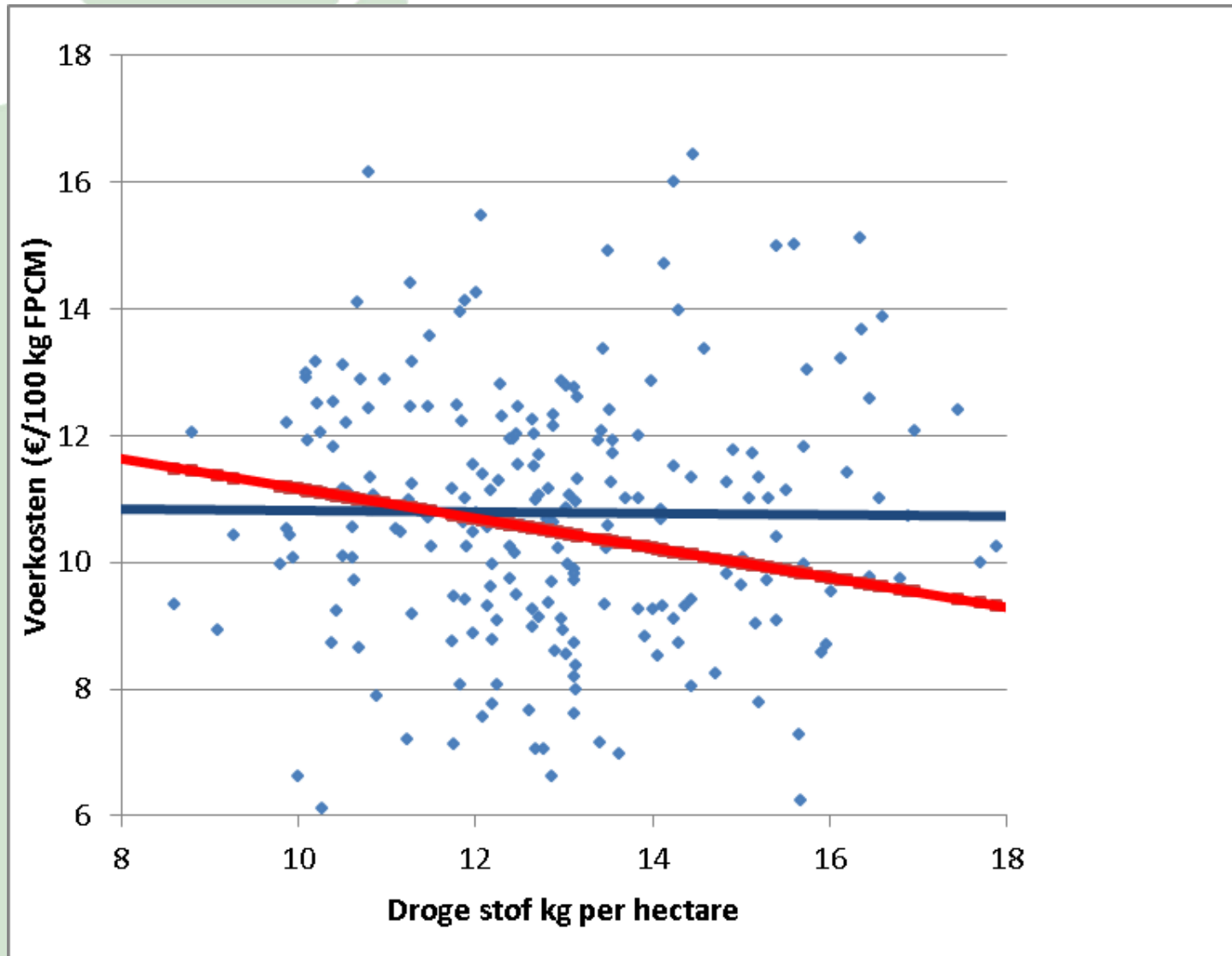

Voer kopen

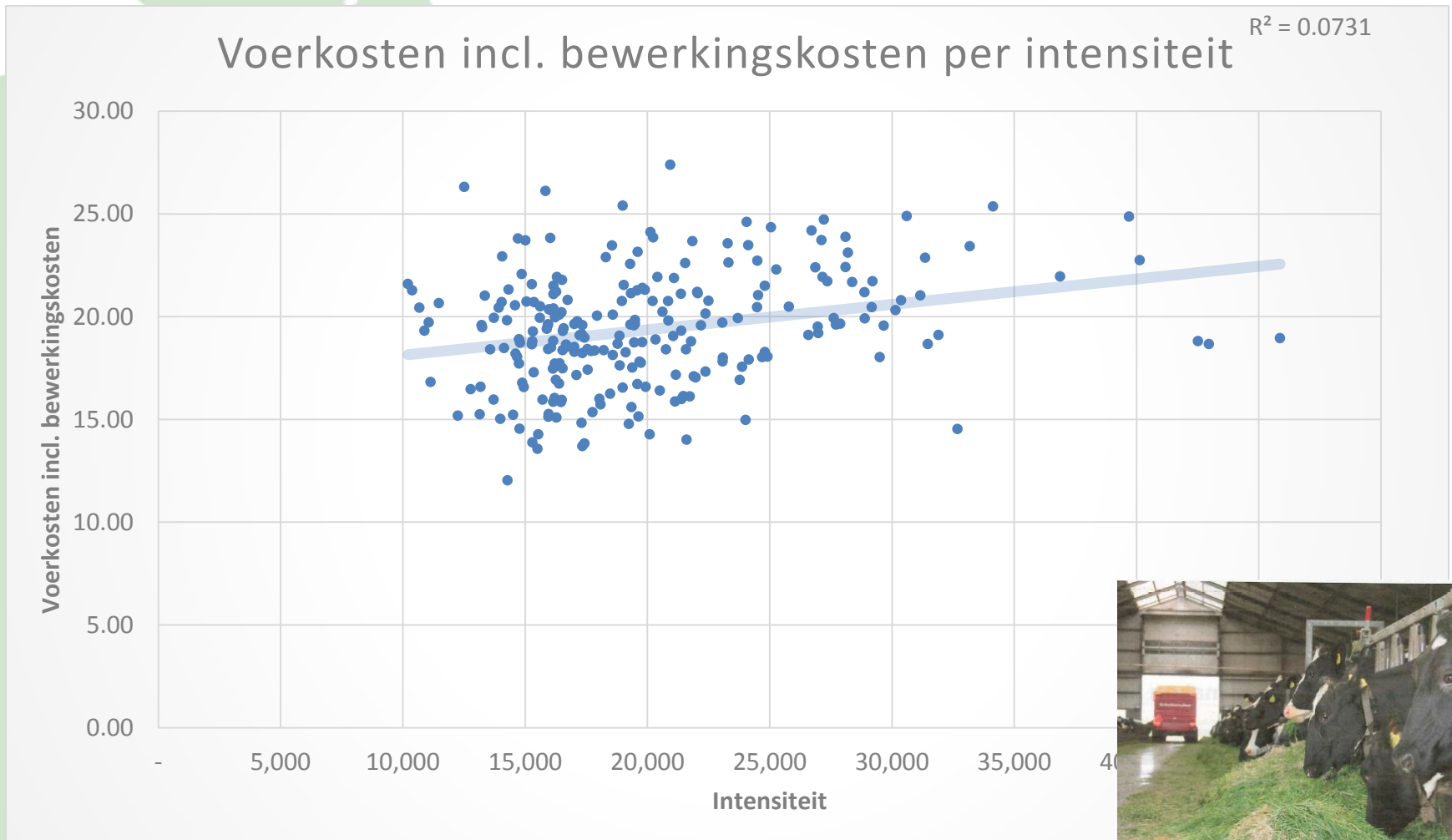
Voerkosten en droge stof opbrengst

Concreet

- Benutting eigen ruwvoer verhogen door
  1. Geen water op het land
  2. Geen grond in de kuil, maar op de kuil
  3. Geen broei/ gebruik van toevoegmiddelen
  4. Grasland productie verhogen/ doorzaaien
  5. Aanwenden mest: als het gewas erom vraagt en uiteraard precisiebemesting

- Wegen = Winnen (nu bepalen de formules!!)

Voer kopen en maken

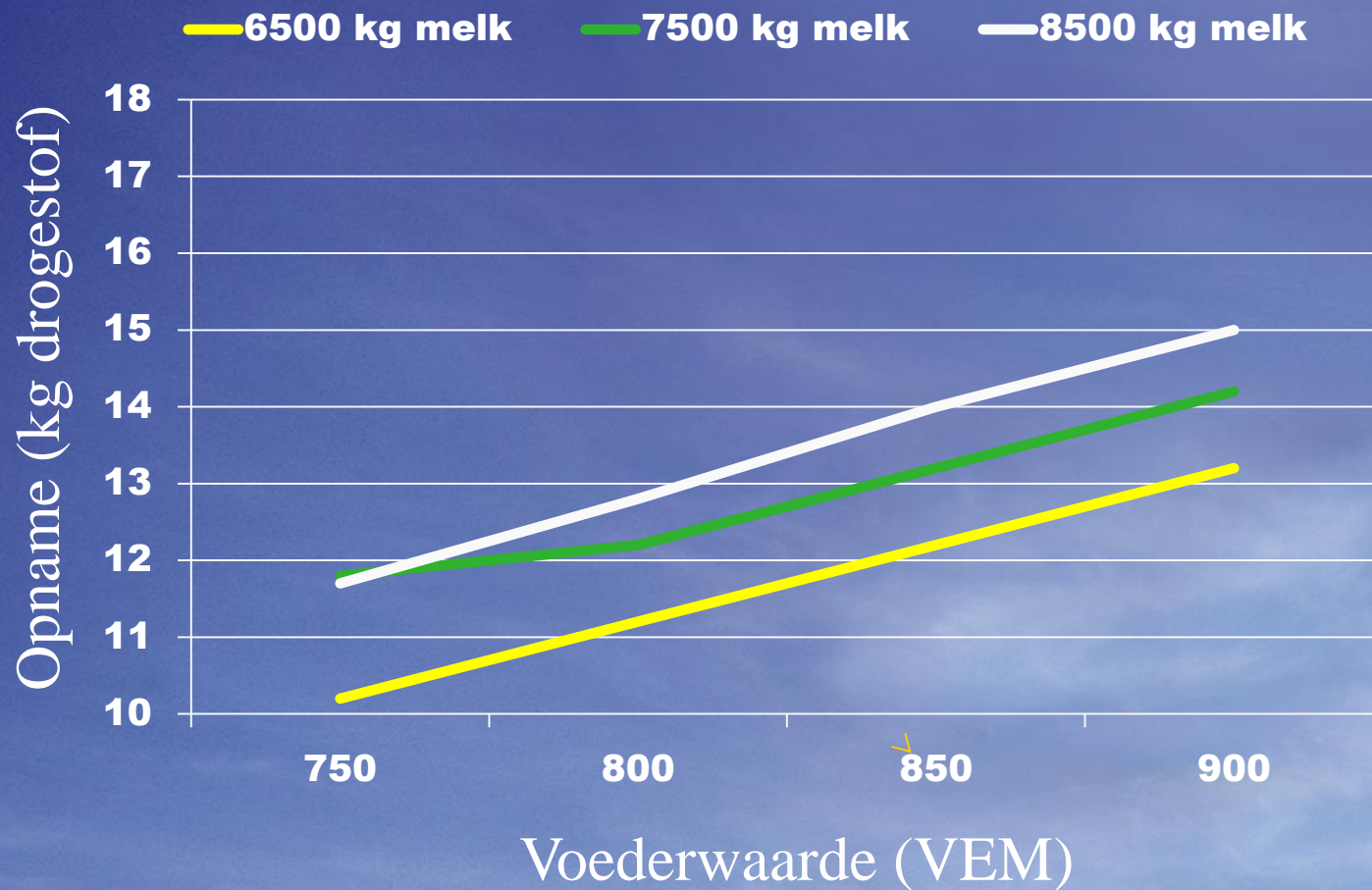

Voederwaarde onkruiden

Grassoort	Mei	Aug/Sept
Engels raaigras	981	852
Veldbeemd	887	832
Ruw beemd	878	--
Kweek	958	799
Gestreepte witbol	893	766
Fioringras	831	773
Struisgras	831	731

Bron: Praktijkcentrum Rundveehouderij: H. Korenvaar

Relatie opname en voederwaarde

Eisen rantsoen

De eisen aan kwaliteit van gras in relatie met de melkproductie en het maïsaandeel in het rantsoen

Melkproductie	Kg meetmelk	6000	8000	10000
Energieniveau totaal rantsoen	VEM	922	965	1008
Minimaal nodig in ruwvoer	VEM	864	907	950
Energie in gras nodig bij 30% maïs (980 VEM)	VEM	826	883	941
Energie in gras nodig bij 50% maïs (980VEM)in het rantsoen	VEM	777	849	935

Naar .J. Müller Universiteit Göttingen (Duitsland) 2002

Voer efficiëntie

Jaar	2014	2015	2016	2016	2016	2016	2016	
<i>Geen KLW dan missen getallen. Cijfers zijn puur indicatief.</i>								
Maand	Bex	Bex	Meetweek	Meetweek	Meetweek	Meetweek	Gemiddeld	
			1	2	3	4	4	
Algemeen								
Algemeen	Ureum	23	21	22	23	21	19	21
	Kg meetmelk	30,3	30,0	33,3	32,9	33,0	33,6	33,2
	Voerefficiëntie melkkoeien	1,43	1,46	1,60	1,61	1,58	1,61	1,60
	Jongvee per 10 melkkoeien / lactatiestadium	7,2	6,9	146	151	156	160	153
	Kg FPCM / Ha	16107	16265					
Rantsoen melkvee								
Rantsoen	Ds opname totaal	21,2	20,6	21,7	21,2	21,6	21,7	21,5
	Ds opname gras	10,9	11,1	11,0	10,8	11,1	10,8	10,9
	- waarvan vers gras per weidedag	3,5	1,9					
	Ds opname mais	1,8	2,2	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4
	Ds opname bijproduct	1,7	1,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
	Ds opname krachtvoer	6,7	6,1	7,2	6,8	6,9	7,1	7,0
	Bijproducten per 100 kg MM	5,7	3,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8
	Krachtvoer per 100 kg MM	22,0	20,3	23,9	22,9	23,3	23,6	23,4
	Bijproducten en krachtvoer per 100 kg MM	27,7	24,0	24,6	23,7	24,1	24,4	24,2
	VEM-dekking	103	105	101	99	103	101	101
	Gemiddeld VEM rantsoen	956	970	1007	999	1020	1018	1011
	Gemiddeld RE rantsoen	171	170	159	158	160	159	159
	Gemiddeld P rantsoen	3,86	3,70	3,42	3,42	3,09	3,18	3,28
	RE/kVEM	179	175	158	158	157	156	157
	P/kVEM	4,04	3,81	3,40	3,42	3,03	3,13	3,24

Kringloop (Wijzer) Boeren

- We gaan anders bemesten / mestmonsters
- We gaan wegen wat we aan het voerhek voeren.
- Want rantsoen efficiëntie wordt heel belangrijk!!
- We gaan mollen vangen en greppels op tijd open steken.
- We gaan de temperatuur van de bodem meten.
- Wacht uw tijd zoveel mogelijk af op het land!
- We gaan wegen wat er van ons land af komt
- Ga samen met de loonwerker om tafel en maak samen een plan voor komend jaar. Beter inkuilen

Wat gaan we anders doen!

- Niet meer praten over wat andere boeren doen maar weet wat je zelf doe en waarom!
- We weten wat iedereen Wil en Kan
- We weten onze sterke en zwakke kanten
- We weten onze kansen en bedreigingen
- We gaan bedenken wie ons daarbij kunnen gaan helpen de komende tijd.
- We weten wat onze eigen kracht is
- En we gaan weer nadenken over wat ga ik morgen doen i.p.v. wat had ik gisteren nog moeten doen.
- Omdat we koeien gaan verkopen of arbeid gaan inschakelen.
- Ofwel blij positief denken. Piekeren helpt niet@@@

Evenwichtsbemesting

De Nederlandse overheid heeft met de Europese Commissie afgesproken dat in 2015 het gebruik van fosfaat als meststof overeen zal komen met de hoeveelheid fosfaat in geoogste gewas (evenwichtsbemesting).

Wat heb ik van mijn grond geoogst en ligt gemeten in de kuilen aan fosfaat? En hoeveel fosfaat heb ik er gebracht via drijfmest en kunstmest?

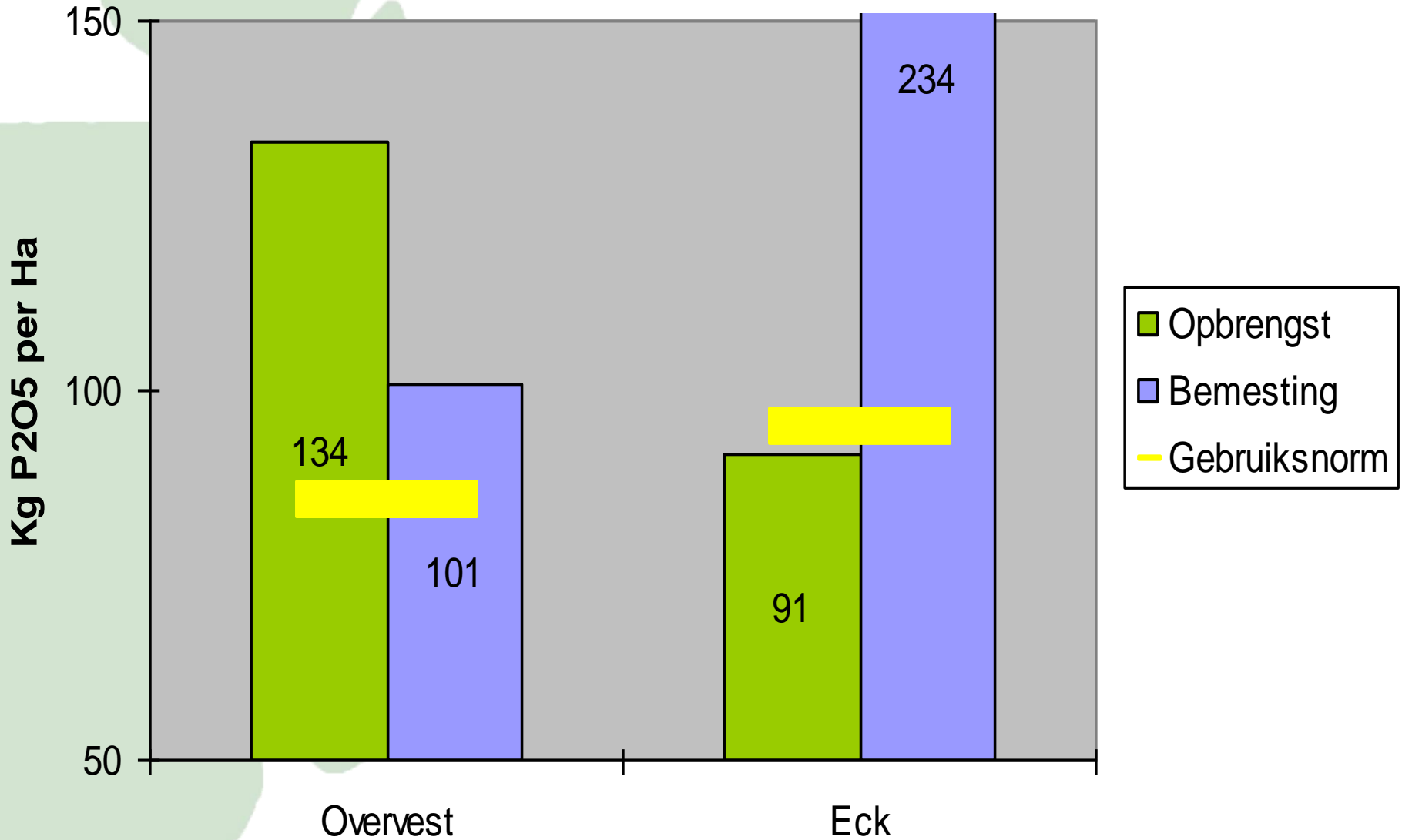
De fosfaatgebruiksnormen voor de periode 2010-2013 zijn opgenomen in tabel 11. De normen voor de jaren 2014 en 2015 zijn indicatief. Ter bepaling van de fosfaattoestand van de bodem zullen ondernemers een bodemonderzoek moeten laten uitvoeren volgens een nog vast te stellen protocol. Indien men geen bodemonderzoek laat uitvoeren, valt men automatisch in de fosfaatklasse 'hoog'.

	Derde AP		Vierde AP				Vijfde AP	
	2006	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1985								
Grasland								
grond met hoge fosfaattoestand	110	100	90	90	85	85	85	80
Fosfaatneutrale grond	110	100	95	95	95	95	95	90
grond met lage fosfaattoestand	110	100	100	100	100	100	100	100
350								
Bouwland								
grond met hoge fosfaattoestand	95 (85)*	85	75	70	65	55	55	50
Fosfaatneutrale grond	95 (85)	85	80	75	70	65	65	60
grond met lage fosfaattoestand	95 (85)	85	85	85	85	85	80	75

Tabel 11: Fosfaatgebruiksnormen voor de periode 2010-2015 voor bouwland en grasland. De normen voor de jaren 2014 en 2015 zijn indicatief (*Tussen haakjes de maximale gift aan fosfaat afkomstig uit dierlijke mest).

De fasering van de fosfaatgebruiksnormen zoals die ook al in het derde actieprogramma is ingezet, heeft mede tot doel de veehouderijsector voldoende tijd te geven om voor het surplus aan meststoffen

Evenwichtsbemesting P2O5

Conclusie

- Winst met evenwichtsbemesting is haalbaar
- Aantonen hogere opbrengst een uitdaging
- Spreiding tussen meten en wegen over het jaar niet groot, tussen sneden groter